

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060205

DOM
2016-06-09
Stockholm

Mål nr
M 3161-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-03-23 i
mål nr M 3862-15, se bilaga

KLAGANDE

Båtskroten i Väst AB

Ombud: B L

MOTPART

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad

SAKEN

Förbud att bedriva verksamhet på fastigheterna X och Y i Göteborgs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
 2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att de datum som anges i punkterna 1 – 4 i domslutet ska ändras till den 25 juli 2016.
-

Dok.Id 1279136

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Båtskroten i Väst AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva underinstansernas avgöranden.

Till stöd för sin talan har bolaget anfört i huvudsak följande. Bolaget bedriver inte sådan verksamhet som innebär att bolaget använder spolplatta. Den verksamhet bolaget bedriver innebär därför inte risk för att förorenat vatten släpps ut i Göta älv. Bolaget förbehandlar inte elavfall, utan kablage lämnas kvar i de båtar som ska lämnas till Stena Metall för fragmentering. Bolaget mellanlagrar farligt avfall som uppkommit i egen verksamhet. Underinstanserna har felaktigt gjort gällande att det sker mellanlagring av avfall som uppkommit i annans verksamhet. Bolaget hanterar miljöfarliga ämnen på det sätt som lagstiftningen föreskriver. Bolaget har noga redogjort för den verksamhet bolaget och TA Marin Service HB bedriver.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och tar härefter upp målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att det funnits fog för nämnden att utfärda föreläggandet om förbud och därtill kopplade viten. Vad bolaget har anfört i Mark- och miljööverdomstolen föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därmed avslås. Då tiden för när föreläggandet träder i kraft har passerats, ska tidpunkten för ikraftträdandet flyttas fram i enlighet med domslutet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löv, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården samt hovrättsråden Gösta Ihrfelt, referent, och Åsa Marklund Andersson (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd).

Föredragande har varit Louise Bengtsson.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-03-23
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 3862-15

Dok.Id 318661

KLAGANDE

Båtskroten i Väst AB

Ombud: B L

MOTPART

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut 2015-10-06 i ärende nr 505-12488-2015, se bilaga 1

SAKEN

Förbud att bedriva otillåten miljöverksamhet på fastigheterna Göteborg X och Y

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut 2015-10-06, ärende nr 505-12488-2015, på följande sätt:

1. Mark- och miljödomstolen ändrar punkten 1 endast på så sätt att förbudet gäller vid löpande vite om 50 000 kr, för varje period om tre månader, räknat från den 25 april 2016, under vilken överträdelse av förbudet konstateras.
2. Mark- och miljödomstolen ändrar punkten 2 endast på så sätt att förbudet gäller vid löpande vite om 50 000 kr, för varje period om tre månader, räknat från den 25 april 2016, under vilken överträdelse av förbudet konstateras.

Dok.Id 318661

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

3. Mark- och miljödomstolen ändrar punkten 3 endast på så sätt att förbudet gäller vid löpande vite om 50 000 kronor, för varje period om tre månader, räknat från den 25 april 2016, under vilken överträdelse av förbudet konstateras.
 4. Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet på så sätt att förbuden träder i kraft den 25 april 2016.
 5. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.
-

BAKGRUND

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs kommun förbjöd den 3 mars 2015, dnr 11018/14, Båtskroten i Väst AB att på fastigheten X, samt grannfastighet Y, bedriva följande verksamhet:

1. Förbehandling av allt slags el-avfall inklusive el-kabel.
Förbudet gäller med löpande vite på 50 000 kronor för varje tillfälle miljöförvaltningen konstaterar en överträdelse av förbudet.
2. Mellanlagring av farligt avfall som uppkommit i annans verksamhet.
Förbudet gäller med löpande vite på 50 000 kronor för varje tillfälle miljöförvaltningen konstaterar en överträdelse av förbudet.
3. Att utan rening släppa ut tvättvatten till Göta älv, spill- eller dagvattennät innan plats iordningsställts där uppkommet tvättvatten kan omhändertas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt och som redovisats till miljöförvaltningen innan den tas i bruk.
Förbudet gäller med löpande vite på 50 000 kronor för varje tillfälle miljöförvaltningen konstaterar en överträdelse av förbudet.

Förbuden gäller omedelbart efter det att beslutet mottagits. Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas.

Båtskroten i Väst AB överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län, som den 6 oktober 2015 meddelade följande beslut:

1. Länsstyrelsen ändrar punkten 1 endast på så sätt att förbudet gäller vid löpande vite om 50 000 kr, för varje period om tre månader, räknat från den 3 november 2015, under vilken överträdelse av förbudet konstateras.
2. Länsstyrelsen ändrar punkten 2 endast på så sätt att förbudet gäller vid löpande vite om 50 000 kr, för varje period om tre månader, räknat från den 3 november 2015, under vilken överträdelse av förbudet konstateras.
3. Länsstyrelsen ändrar punkten 3 endast på så sätt att förbudet gäller vid löpande vite om 50 000 kr, för varje period om tre månader, räknat från den 3 november 2015, under vilken överträdelse av förbudet konstateras.

4. Länsstyrelsen ändrar det överklagade beslutet på så sätt att förbuden träder i kraft den 3 november 2015.
5. Länsstyrelsen upphäver nämndens beslut att förbuden ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas.
6. Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Båtskroten i Väst AB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska undanröja länsstyrelsens beslut. Till grund härför har bl.a. följande anförts. I anledning av länsstyrelsens beslut framställde miljöförvaltningens inspektör önskemål om sammanträde. Den 3 november 2015 förekom därför sammanträde hos klagandebolagen. De förklarade att de gjort ett slutet system för tvättning av båtar. Vidare förklarades att de numera inte hanterar förbrukad elkabel. Istället tas kontakter från motorer och instrument i båtar som ska skrotas, varefter kablage lämnas kvar i båtarna som sedermera tas om hand av Stena Metall. Det framkom att deras verksamhet är för miljöförvaltningen en ny och okänd verksamhet, varför ett beslut i ärendet kommer få prejudicerande betydelse. För närvarande finns det så kallad båtskrotsverksamhet i Stockholm som sker i samråd med Sweboat.

Länsstyrelsen har funnit det oklart om de bedriver anmälningspliktig eller tillståndspliktig verksamhet och har undvikit att ta ställning. Trots detta har de förbjudit dem att förbehandla avfall och elkabel och mellanagra farligt avfall. Länsstyrelsens beslut kan inte förstås i denna del då länsstyrelsen inte tagit ställning till den grundläggande frågan om verksamhetens betydelse ur miljörättslig synpunkt.

Vad gäller frågan om utsläpp av tvättvatten har den blivit inaktuell som en följd av att spolplattan för tvättning av båtar har försetts med ett slutet system. Man måste dessutom skilja deras verksamhet från TA Marin Service HB:s då de inte använder spolplattan.

Länsstyrelsen har felaktigt funnit det "svårt att utläsa vilken del av förbehandlingen och mellanlagringen" som sker i respektive klagandebolags verksamhet. Länsstyrelsens slutsats kan svårligen förstås med hänvisning till den noggranna redovisning som förekommit i skrivelse till länsstyrelsen den 12 maj 2015. I skrivelsen till miljöförvaltningen den 8 maj 2015 bilades karta vari respektive bolags verksamhet markerades. Länsstyrelsen har uppenbarligen inte tagit del av den redovisning som gjorts avseende respektive bolags verksamhet.

Av länsstyrelsens beslut framgår att nu gällande avfallsordning inte innehåller bestämmelser om vad som utgör mellanlagring av farligt avfall. Det bestrids att Naturvårdsverkets allmänna råd ger ledning. De delar inte länsstyrelsens bedömning om att de får anses hantera och mellanlagra elavfall.

Det sätt på vilket de numera hanterar kablage i skrotade båtar innebär inte hantering av förbrukad elkabel. Inget av bolagen mellanlagrar elkabel. Vidare bör det framhållas att det inte finns någon vägledande rättspraxis om vad som kan anses utgöra "förbrukad elkabel" och om sådan elkabel är miljöfarlig.

Båtskroten i Väst AB har inte förbehandlat elavfall. På sätt som ovan redogjorts för förekommer inte verksamhet som kan anses utgöra förbehandling av elavfall eller elkabel, då verksamheten numera innebär att kablage lämnas kvar i båtar som skrotas. Med hänsyn till att förbehandling av elavfall eller elkabel inte förekommer erfordras inte den utbildning som länsstyrelsen föreskrivit. I övrigt har deras företrädare erforderlig kunskap rörande miljöbalkens bestämmelser och det ansvar som åvilar företrädarna för respektive bolags verksamhet.

Klagandebolagen har, på ett sätt som kan förstås av envar, redovisat bolagens respektive verksamheter. De har även på ritningar redovisat var respektive verksamheter förekommer. Vidare har verksamheterna redovisats så att det går att kontrollera och utläsa exempelvis på behållare vilket bolag som har ansvaret.

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad har bestritt ändring av länsstyrelsens beslut och till grund härför anfört bl.a. följande. Nämnden står fast vid det som tidigare hävdats i ärendet och det råder fortfarande stora oklarheter mellan Båtskroten i Väst AB och TA Marin Service HB vad gäller ansvar för miljöbalkens krav och de brister som nämnden konstaterat vid inspektioner. Samtliga tre förbudspunkter är fortsatt nödvändiga och rimliga tills Båtskroten i Väst AB kan visa att verksamheten är förenlig med kraven i miljöbalken med tillhörande lagstiftning.

Vid ett avstämningsmöte den 3 november 2015 framkom det att vissa förändringar gjorts i verksamheten i linje med de tre förbudspunkterna. Följande framkom och sammanfattades i en e-post av deras inspektör till verksamheten efter mötet:

1. På inkommande båtar kopplas numera elkablar för instrument och motorer endast ur mot tidigare hantering där kablage klipptes bort före transport av skrov till Stena. Skroven går nu med kablage till Stena.

2. Tvätt av båtar sker nu utan att avloppsvatten släpps till brunnar eller Göta älv som tidigare. En rörinsats med dräneringspump som sluter tätt mot markbrunnen pumpar tvättvattnet under pågående tvättning till cipaxbehållare intill på kajen. Övrigt avfall, exvis snäckskal och annat från båtskrovet sopas ihop på plattan och hålls i ett oljefat intill på kajen. Såväl tvättvatten som det ihopsopade klassar ni som farligt avfall, oklart vilken EWC-kod enligt avfallsförordningen, detta bad ni att få återkomma om.

Följande frågor lyfte jag när vi tittade på plats vid spolplattan:

- *Är spolplattan verkligen tät? Den verkade inte vara det överallt.*
- *Finns rutin för periodiserade täthetskontroller och vid behov reparation av plattan?*
- *För cipaxbehållaren och oljefatet påpekade jag att hanteringen av farligt avfall behöver ses över gällande exempelvis, (läs gärna bifogade faktablad om farligt avfall och säker hantering av kemikalier):*
 - *Lämpliga behållare för ert farliga avfall (cipax är inte bästa valet för flytande farligt avfall).*
 - *Invallning för lagring och hantering*
 - *Tydlig märkning och förvaring skiljt från annat avfall*
 - *Väderskyddat*
 - *Låst undan/säkert från obehöriga att befatta sig med avfallet*

Vidare påpekade jag att ni, för den slamsugning/tömning som Stena gör efter er beställning, behöver säkerställa att det kan ske utan risk för spill med beredskap för hur spill ska hanteras. Vi pratade även om att om hanteringen med tömning/hämtning sker övervakad av er eller utan er närvaro så är det viktigt att ni tar med det vid utformningen av era rutiner och försiktighetsåtgärder.

Att det farliga avfallet även behöver förvaras utan risk för påkörning, exempelvis av era truckar och andra fordon, glömde jag att påpeka på plats så det understryker jag extra nu i stället.

Ändringen gällande hantering av elkablar visade att verksamheten vidtagit viss rättelse gällande förbudspunkten om förbehandling av el-avfall vilket är bra men ändå inte tillräckligt för att efterleva miljöbalkens krav. Ändringen innebär inte att verksamheten helt upphört att förbehandla elavfall i miljöbalkens mening.

Likaså har verksamheten upphört att släppa ut sitt orenade tvättvatten direkt till Göta älv, spill- eller dagvattennätet vilket är bra. Samtidigt kunde ett flertal brister konstateras för den nya hanteringen vilket visade på fortsatt okunskap om miljöbalkens krav; exempelvis med otät spolplatta, olämpliga behållare, frånvaro av invallning, bristande rutiner samt påkörningsskydd.

Båtskroten redovisade vid avstämningsmötet inga förändringar utifrån förbudspunkten om mellanlagring av farligt avfall som uppkommit i annans verksamhet. De utgår därför från att samma brister och otydligheter som fanns tidigare kring ansvar för miljöbalkens krav kvarstår mellan Båtskroten i Väst AB och TA Marin Service HB. De instämmer i länsstyrelsens bedömning att bolagen inte på ett tillräckligt sätt har redogjort för vilket av bolagen som egentligen hanterar avfallet i lokalerna. Båtskroten i Väst AB samt TA Marin Service HB är olika juridiska personer och det uppstår sannolikt farligt avfall i bådass verksamheter. Av det farliga avfall som konstaterats vid inspektion så har det inte gjorts någon skillnad på i vilken verksamhet det har uppstått utan det hanteras sammanblandat. För båda verksamheterna gäller sannolikt att de vid något tillfälle hanterat farligt avfall som i miljöbalkens mening har uppstått i annans verksamhet. Vilket avfall som uppstått i annans verksamhet går uppenbart inte att urskilja vid inspektion eftersom allt farligt avfall i lokalerna

hanteras sammanblandat oavsett var det enligt miljöbalkens krav ska anses ha uppstått, så vilket farligt avfall som mellanlagras går därför heller inte att kontrollera.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att de tre förbudspunkterna fortsatt är både lämpliga och rimliga tills verksamheten kan visa hur miljöbalkens krav efterlevs. Länsstyrelsens beslut bör därför oförändrat fastställas av mark- och miljödomstolen.

DOMSKÄL

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Målet har sin upprinnelse i ett tillsynsföreläggande mot Båtskroten i Väst AB som tillsynsmyndigheten utfärdade den 3 mars 2015. Samma dag utfärdade tillsynsmyndigheten ett likalydande föreläggande mot TA Marin Service HB.

Båtskroten i Väst AB:s och TA Marin Service HB:s verksamhet bedrivs huvudsakligen på fastigheten Göteborg X och i någon omfattning på fastigheten Göteborg Y. Förstnämnd fastighet innehas med tomträtt av Viper AB. Det föreligger ägarsamband mellan de nämnda bolagen på så sätt att samma personer är ordinarie ledamot och suppleanter i aktiebolagens styrelser samt utgör bolagsmän i handelsbolaget.

Vid tillsynsverksamhet bör en verksamhetsutövare självfallet inte utsättas för förelägganden som avser annan verksamhet än den som bolaget bedriver. Utredningen i målet tyder emellertid på att bolagen bedriver verksamhet i samma lokaler och att det är svårt att skilja de båda verksamheterna åt. Vid sådana förhållanden och med hänsyn till de nära sambanden mellan bolagen får erforderlig faktisk och rättslig rådighet anses föreligga och därmed är det befogat att utfärda förelägganden på det sätt tillsynsmyndigheten gjort.

Båtskroten i Väst AB har genom det nu överprövade föreläggandet förbjudits att förbehandla allt slags el-avfall inklusive el-kabel (p. 1) och att mellanlagra farligt avfall som uppkommit i annans verksamhet (p. 2). Det får anses utrett att angiven verksamhet åtminstone förekommit tidigare och det råder delade meningar om dagens förhållanden. Vid sådana förhållanden bör förbuden, på av länsstyrelsen åberopade skäl, kvarstå. Anmärkas kan att Båtskroten i Väst AB inte riskerar vite om förbuden följs.

Vad gäller förbudet att släppa ut tvättvatten till Göta älv utan rening förtjänar att anmärkas att förbudet är utformat så att det faller med varje reningsåtgärd som Båtskroten i Väst AB vidtar. Bolaget har otvistigt vidtagit reningsåtgärd. Av miljö- och klimatnämndens yttrande framgår emellertid att det kan ifrågasättas om installerad spolplatta är tät. Vid sådana förhållanden och då det inte bör förekomma att tvättvatten släpps ut orenat till Göta älv bör förbudet kvarstå.

För domstolens bedömningar enligt ovan saknar det betydelse huruvida förekommande verksamhet är anmälnings- eller tillståndspliktig. Mark- och miljödomstolen saknar därför anledning ingå i närmare bedömning härav.

Vid angivna bedömningar ska överklagandet avslås. Tidpunkten för ikraftträdande av förbuden bör dock flyttas fram.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 13 april 2016

Göran Stenman

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Stenman och tekniska rådet Joen Morales. Föredragande har varit beredningsjuristen Martina Albo.